

Tanulóvezetők és rémeik

Az autósok időnként elfelejtik, hogy ők is így kezdték.

Fotó: Miskolczi Róbert

Nem könnyű a tanulóvezetők élete. Ott az a sok kar, pedál és persze a forgalom, amire muszáj ügyelni. Figyelni pedig nagyon kell, hiszen mint Zsiday Gálgóczy Klára gépjárműoktató fogalmazott, az autó fegyver, amivel ölni is lehet.

A tükrök, az ülés beállítása és néhány jó tanács után *Balázs Tímea* elfordította a kulcsot a gyújtáskapcsolóban és elindult élete első útjára a városi forgalomban. – Kicsit beleszeretett a gázipedálba, azért néha nekem kell nyomnom a féket – jegyezte meg a 25 éves lány oktatója, *Zsiday Gálgóczy Klára* közlekedéspedagógus, az egyik szegedi autósiskola vezetője.

A megye legkisebb tanulóvezető autója, a Daewoo Tico lassan, de magabiztosan gördült ki az Arany János utcából, majd jobbra kanyarodtunk. A Dózsa György utcában mindössze pár méter megtétele után izgalmas közlekedési helyzetbe keveredtünk. Egy másik tanulóvezető tolatva próbált beállni a Magyar

Rádió szegedi stúdiója elé, mi pedig megpróbáltuk kikerülni. Míg sofőrünk a manőver kivitelezésén gondolkodott, szemből megérkezett a trolibusz. A jármű vezetője azonban villantott, szabad az út.

Útközben Zsiday Gálgóczy Klára elmesélte, 16 éve gépjárműoktató, évente legalább 70 diák kerül ki kezei közül. Eddigi pályafutása alatt mindössze három tanulója nem szerzett jogosítványt. Közülük a legemlékezetesebb Edit néni volt, aki több mint tíz évvel ezelőtt 72 esztendősen akart vezetői engedélyt szerezni. Kedves, aranyos néni volt, csak éppen nem látott a jobb szemére. Állítólag lefizette az orvost az egészségügyi alkalmassági vizsgán.

– Három galibát okozott – mesélte tovább Edit néni történetét az oktató. – Egyik alkalommal két taxi, később egy trolis és Lada ütközött össze, majd egy másik Lada csavarodott fel a fára miatt. Az ötödik sikertelen forgalmi vizsgája után sírva fakadtam – mesélte

Gálgóczy Klára. Edit néni csak ekkor árulta el oktatójának, hogy fél szemére nem lát.

– A féket nyomkodjuk intenzíven lefelé! – hangzott a tanács egy kereszteződés előtt. – Nem is kellett volna megállnom? – kérdezte Tímea oktatójától a Felső Tisza partra kanyarodva, majd közösen megállapítják, valóban nem kellett volna, hiszen itt párhuzamos közlekedés van. Ennek tudatában mentünk még egy kört. Tímea néha, mint minden kezdő tanulóvezető, nem találta a sebességet, kettes helyett négyesbe váltott, vagy rossz irányba indexelt. Ez azonban nem okozott problémát.

A városban autózva egyébként megismerhettük a tanulóvezetők rémeit is. Egyikük *Ferike*, aki az oktató szerint városképi jelentőségű. A férfi ételt szállít biciklijével. Találkozásunkkor éppen a Párizsi körúton a forgalommal szemben kerekedett... A másik rém pedig *Ibrahim*, ami a török kamionosok gyűjtőneve.

A. T. J.

Dacból mindent megtanultak a diákok

A Delfin-díj csak a legjobb tanároknak jár

A középiskolai fizikatanárok egyik legnagyobb elismerését kapta meg az idén Kovács László, a Ságvári gimnázium tanára: **Delfin-díjjal ismerték el munkáját. Diákjai évről évre kiváló eredménnyel szerepelnek az országos atomfizikai versenyen.**

Kovács László, a Ságvári gimnázium fizikatanára az idén megkapta pályája szerinte talán legfontosabb elismerését: Delfin-díjas oktatónak választották. Rajta kívül még két tanárnak van ilyen kitüntető címe az országban.

A Delfin-díjat két éve alapították Magyarországon. A hatalmas szoborral a középiskolai atomfizika oktatásában sikereket elérő tanárokat jutalmazzzák. A díjat nem véletlenül nevezték el a delfinekről. A delfin hangja című műben a világot a végső katasztrófától a delfinek mentik meg. Szilárd Leó, az egyik leghíresebb magyar származású atomfizikus nem egyszer mondta a hidegháború alatt, hogy ő – a műben szereplő delfinekhez hasonlóan – megpróbál közvetíteni a két nagyhatalom, az Egyesült Államok és a Szovjetunió között.

Már korábban is versenyeztek

Az atomfizika ma még mindig eléggé misztikusnak szá-

mit, s a középiskolában is szerencsés esetben tizenkettedik osztály második felében tanulnak róla a diákok. Ennek ellenére már öt éve versenyeznek belőle országos szinten a középiskolások. A helyezések, eredményeik alapján tanáraikat is pontozzák. Ezen pontok alapján díjazták két éve a középiskolai fizikatanárokat. A legtöbb pontja az idén Kovács Lászlónak lett.

– Amikor 1998-ban először meghirdették a versenyt, bementem az elsős osztályomba, s elmondtam a diákjaimnak. Hozzátettem, hogy ez nekik még nem való, erre a gyerekek fölhaborodva mondták, hogy ők igenis indulni akarnak, tanítsak nekik atomfizikát. Akkor már néhány éve foglalkoztam ezzel a szakterülettel. Egy szokásosnak mondható továbbképzésen kezdtem el megismerkedni vele – emlékszik vissza a kezdetekre Kovács tanár úr. – Végül beadtam a derekamat, s elkezdtünk a tizennégy-tizenöt éves srácokkal bonyolult egyenletekkel, számításokkal foglalkozni.

Az első sikerek

A diákok hatalmas lelkesedéssel vetették bele magukat a magfizikába. Emellett számos matematikai problémát is le kellett küzdeniük. – Logaritmus egyenletekkel, exponenciális függvényekkel foglalkoztunk órák után, a szakkör keretein be-

lül. Kezdetben félttem attól, hogy mély lesz a víz, de kezdeti felháborodásunkban elkezdtek járni a délutáni foglalkozásokra és utána már csak dacból is kitartot-

Magyarországon a felnőtt lakosság 15 százaléka depressziós

Az öngyilkosság előszobája

Magyarországon egy adott pillanatban 3-400 ezer embert érint a depresszió. A betegségről a Magyar Pszichiátriai Társaság elnökének, Tringer László professzornak és az Országos Pszichiátriai Intézet osztályvezető főorvosának, Rihmer Zoltánnak szerkesztésében most készült összefoglaló tanulmány.

Egyes felmérések szerint a felnőtt lakosság több mint 15 százaléka élete folyamán átesik legalább egy depressziós epizódon, ami az esetek többségében 6-8 hónapig tart. Magyarországon egy adott pillanatban 3-400 ezer ember küzd depresszióval, közülük csak 40 ezren rendelkeznek pontos diagnózissal. Az alapellátás orvosai sok esetben nem ismerik fel, hogy páciensük depressziós.

A következmény: önkész halál

A depressziót számos pszichiáter az öngyilkosság előszobájának tartja, mert e betegség legtragikusabb következménye az önkész halál. Az öngyilkosok 60-70 százaléka szenved depresszióban, a súlyos depresszióban szenvedők közel 30 százaléka öngyilkosság következtében hal meg. 2001-ben Magyarországon 2979 ember vetett véget önkész életének. 1984 és 2001 között lényegesen javult ugyan a magyarországi helyzet: a teljes lakosságra vetített öngyilkosságok száma 35 százalékkal csökkent, de ennek ellenére hazánkban a 100 ezer lakosra jutó öngyilkosságok száma még mindig másfélszer több, mint Ausztriában.

Elinni a szomorúságot

Összefüggés van az alkoholizmus és a depresszió között is: a szorongó, depressziós ember gyakran nyúl a pohárhoz és fordítva: az alkoholfüggőség

gyakran vezet depresszióhoz. Ez azért is nagy probléma, mert Magyarországon az alkoholisták számát a nagy ivókkal együtt 6-800 ezerre becsülik, viszont csak 10 százalékuk fordul orvoshoz problémájával.

Pszichiáterhiány

Magyarországon egyre kevesebb pszichiáter dolgozik: az utóbbi két évben folyamatosan csökkent a depressziósokat is kezelő pszichiáterek száma, hazánkban jelenleg kevesebb, mint 800 praktizál. A pszichiátriai szakmai kollégium szerint legalább 1200 szakemberre lenne szükség.

A depresszió az egyénre és a családokra nehezedő gondok mellett nagy terheket ró az államra is: Magyarországon egyes becslések szerint a nem kezelt depresszió okozta kár közel tízszer nagyobb, mint a betegek kezelésének költsége.

Gyógyszerhatás

A gyógyszeres kezelésnél a szakemberek több kétszertmény között választhatnak. Minél jobban hat a gyógyszer, minél kevesebb a mellékhatása és minél gyorsabban kezd el hatni, annál nagyobb az esély arra, hogy a depresszióval küzdő ember le tudja küzdeni betegségét. Ma már vannak olyan gyógyszerek, amelyeknél a hatás 6-8 nap után érezhető.

Nemcsak a beteg, de a társadalom számára is fontos, hogy a kétszertmény hatására ne heteket, hanem adott esetben csak napokat kelljen várni.

Ezért lenne fontos az, hogy a beteg minél gyorsabban ható gyógyszert kapjon. Az új gyógyszerek támogatottságára azonban a betegeknek akár évekig kell várniuk, és akkor sem ritka, hogy csak megkorításokkal juthatnak hozzá a gyorsabb javulást eredményező gyógyszerekhez.

K. K.

Olvasókörök vetélkedőjétől utcabálig

Batidai falunap

Falunapot tartanak szombaton a Hódmezővásárhely melletti Batidán. A rendezvényt reggel 9-kor nyitja meg *Lázár János* polgármester, országgyűlési képviselő. Tízkor szellemi és ügyességi vetélkedő kezdődik a vásárhelyi olvasókörök csapatai közt, ugyanekkor gyermek- és ifjúsági programok is lesznek: följár a Galibák bábcsoport, lesz kézműves-foglalkozás (vezeti: *Szombathi Ilona*), és asztalitenisz-verseny is. Délután 2-kor „faljárók” mutatnak be különleges sziklamászási technikákat, majd a Hódmezővásárhelyi Önkéntes Katasztrófa-elhárító Csoport mentőkutyás bemutatója következik. Háromtól népzenei műsor veszi kezdetét, közreműködik többek közt a Mindszenti Vadrózsák, a szegvári, a csúcsi, tabáni és a Rozmaring olvasókörök egyesített kórusa. Később a Kankalin Néptáncgyűttes lép föl, még később a Makói Ifjúsági Pincészinház bemutatója következik (Lorca: A csodálatos Vargáné című bohózatot mutatják be). Fél 6-kor a Rockefeller Zenekar lép színpadra, 7-kor kabaréest, este kilenctől utcabál.

Operettzene Makón

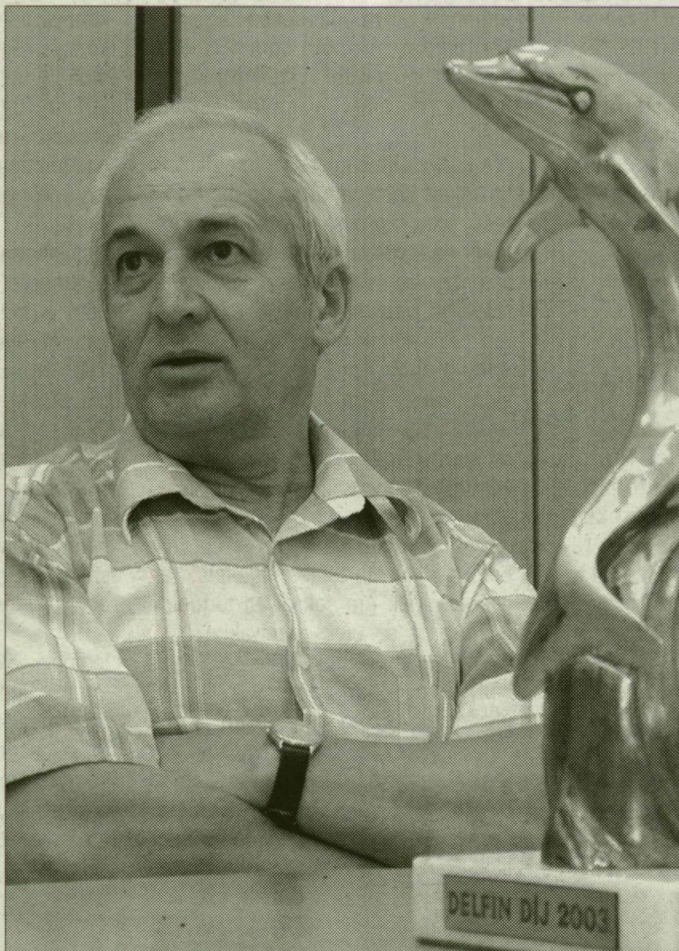
A Cirkuszhercegnőt, a Marica grófnőt és a Lili bárónőt láthatja majd a második makói operett-fesztivál közönsége.

Június 15-től 21-ig ismét operett-fesztivál lesz Makón, a Hagymaház szabadtéri színpadán. A rendezvényről tartott tájékoztatóján *Buzás Péter* polgármester elmondta: a tavalyi, első operett-fesztivált eredetileg az idősök évében az időseknek szánták. Ám már az első előadásra is sok középkorú és fiatal volt kíváncsi, a másik két produkción pedig már nem maradt üres szék, mind a kétezer-négyszáz foglalt volt, sokan a csipkeházak erkélyéről nézték a műsort. Ez a siker ösztönözte a szervezőket és az önkormányzatot, hogy az idén ismét szervezzen fesztivált.

Bálint Márta, a közművelődési kht. igazgatója elmondta, idén is az a cél, ami tavaly sikeresen megvalósult: a műfaj legkiválóbbjai jöjjenek, igazán sikeres darabokkal, nagy díszlettel, élőzenével. Tavaly is volt premier, hiszen a Csárdáskirálynőt csak a makóiak láthatták ebben a szereposztásban, *Leblanc Győző* rendező erre az egy előadásra azokat hívta meg, akik Magyarországon az adott szerepben a legjobbak. Idén a Cirkuszhercegnő lesz a premier. Az igazgatónő elmondta, nagyon jólesik a szervezőknek azt látni, hogy a *Kovács Zsuzsa*, *Csonka Zsuzsa* és *Leblanc Győző*, illetve a *Darvasi Ilona* vezette Turay Ida Színtársulat ugyanúgy a szívügyének tekinti a makói operett-fesztivált, mint a szervezők. A néptárodion is jelképes összegért adta kölcsön a székeket.

A Cirkuszhercegnő régen volt színpadon, emellett a makóiak a Marica grófnőt és a Lili bárónőt láthatják. A Hagymaház az idén is rendez olyan, a műfajhoz kötődő kiállítás, amelyen tavaly a primadonnajelmezek bemutatója volt. Idén eleve kétezer-ötszáz fős nézőtérrel készülnek. A jegyeket kedden kilenc óra óta adják – ezúttal is ingyen –, egyszerre, egy időben két pénztárban. Ezernyolcszáz székig számozottak a jegyek. Ezekből adott át mintegy hatszázat a tájékoztatót követően a polgármester a városban működő nyugdíjasklubok vezetőinek.

B. A.

Kovács László és a Delfin-díj.

Fotó: Karnok Csaba

GARAI SZAKÁCS LÁSZLÓ